

Juan Lopez de Uralde

«Gure diskurtsoak lapurtu dizkigute»

Behinola natura eurekin ahaztu zela oihukatzen zutenek, gaur naturarekin gu ahaztu garela egingo lukete garrasi. Arrazoi baitzuen Sarrik: «Ea noiz konturatzen garen geure kontrariorik gogorrenak geu garela».

SUSTRAI COLINA

Argazkiak: Dani Blanco

Kontzientzia izan daiteke ona, txarra, euskaltzalea, erlijiosoa... edo ekologista.

Umetatik landu eta jasotzen duzunaren arabera. Inork ez dezala pentsa kontzientzia ekologista zerutik jausi zaidanik, pixkanaka-pixkanaka sentitzen eta garatzen joan naizen sentiberatasuna da. Gurean, aisialdia oso lotuta dago mendiarekin eta itsasoarekin, eta puri-purian ezagutu duzun natura behin eta berriz burugabeki txikitzen ikusteak amorrua eta aurre egiteko adorea eragiten dizkizu. Ni ia kasualitatez sartu nintzen Greenpeace-n, bertan ziharduen jendea ezagutzen nuelako, eta 1987an, Kantauri itsasoan erraustu nahi zituzten hondakin toxikoen aurkako kanpaina bat aitzina eramatea proposatu zidatelako. Gaur arte.

Urte hartan bertan parte hartu zenuen zure lehen ekintzan.

Ipar itsasoan, eta maitasun handiz oroitzen dudan arren, oso ekintza zorua izan zen. Londrestik deitu zidaten, ekintza baterako behar nindutela esan eta bertara abiatu nintzekeen galdetuz. Furgoneta batean egin genuen Londrestik kostarako, memorian grabatuta daukadan Talking Heads-en kasete bat buelta-bueltaka zebilela. Kostan, Greenpeace-na zen Moby Dick izeneko barkuan sartu eta kapitaina eta kanpainako

zuzendariarekin bilera egin genuen. Hurrengo egunean, hondakin toxikoak garraiatzen zituen barku batekin topo egingo genuela kontatu ziguten, eta gure lana hura abordatzea izango zela. Ni zur eta lur bezain sinetsita nengoen. Pentsa, “txalupan barkura arrimatuko gara, zuk eskailera jarri, eta igo” esan zidatenean, “eta gora heltzen naizenean zer?” galdetu nuen. Denak barrez lehertu, eta lasai egoteko, ez nintzela gora helduko azaldu zidaten, eta halaxe izan zen, eskaileran gora hasi orduko aurpegian ostikada bat jaso nuen, eta uretan jaso ninduten. Oihartzun handiko ekintza izan zen, fruituak eman zituen, eta horrek poztasuna biderkatu egingen du.

Zer gelditzen da ekintzen ostean?

Ingurumenaren aldeko emaitzak. Kasu hartan, esaterako, hondakin toxikoak itsasoan erraustea debekatuaztea lortu genuen. Horrekin esan nahi dudana da gure ekintzen helburua ez dela sinbolikoa. Aldaketak bultzatu eta eragitea bilatzen dugu.

Ikuspegi horretatik begiratuta arrakastatsua izan da Kopenhageko ekintza?

Denborak esango du asmatu al den eta aldaketan zenbateraino eragin duen. Guk egin behar genuena egin genuen, egin behar genuen momentuan. 120 estatu-buru ari ziren gerora atera zen anbizioarik gabeko pakto etsigarri hori egosten. Ondorioak ondorio, merezi izan zuela uste dut, argi eta garbi erakutsi baikenuen Kopenhagen porrot egin zela. Beste gailur askotan gertatutakoa gertatzeko arriskua baitzegoen, porrota arrakastatzat saltzea. Oso garrantzitsua da hori lortu izana, geroan afera zuzendu eta bideratzeko zirikitu bat uzten baitu. Arrakasta adostu izan balitz, Kopenhageko paktoa ukiezin bilakatuko zen betiko.

Nondik egiten du herren Kopenhageko itunak?

Bi hanka izan eta hiru herren dituen ituna da. Ezer baino lehen, gobernuen partetik ez dago klima aldatetari taxuz aurre egiteko kontzien-

tzia sakonik. Denek onartzen dute arazoa, baina politikoki merkeago irteten zaie geldi egotea ezer egiten hastea baino. Beldur gehiago diote benetako paktuari, benetako aldaketa klimatikoari baino. Bigarrenik, lidergo falta ikaragarria dago. Obamari Nobel saria irabazita gaiaren inguruan txintik entzun ez genionean jabetu ginen ez zuela inongo aurrerapausoren eragile rolik hartuko, eta bistakoa da ez dagoela guda hau aitzina eramateko gai den beste liderrik. Azkenik, Danimarkaren presidentzia eta antolaketa eskasa daude. Gizarte zibilari sekulako jazarpena egin zaio, eta jendartearen ahotsa ezabatzea porrotari oinarriak jartzea da.

Klima aldaketa gora eta klima aldaketa behera gabiltza denak, baina badakigu zinez zer den, zer arrisku dakarren?

Denok daukagu klima aldatzen ari den pertzepzioa, baina apenas jabetzen garen alda-

Nortasun agiria

1963ko irailaren 8an jaio zen Donostian. 15 urterekin Madrilera joan, eta bertan bizi da egun. 2001etik Espainiako Estatuko Greenpeace-ko zuzendari nagusia da. Iazko abenduaren 17an Kopenhageko estatu-buruen gailurreko ekintzan parte hartzeagatik hiru aste igaro berri ditu kartzelan eta zain dago bere aurkako diligenziek zein bide hartuko.

ketaren neuriaz. Nola azaldu bestela hain erantzun geldo eta ahula? *The Age of Stupid* filmeko esaldi batek gizakia epe motzeko arriskuei aurre egiteko oso ondo prestatuta dagoela dio, baina ez dakiela epe luzera etor daitekeenari aurre egiten. Horixe da. Bada-kigu zerbait gertatzen ari dela, baina ondorioak ez direnez berehalakoak, bitartean zerbait asmatuko dela iruditzen zaigu. Noraez horri beste arazo sakon bat gehitu behar zaio. Gure mezuak, mezu ekologistak, industriak bere egin ditu. Ohartzen bazara industria kutsatzaileenak igortzen ditu mezu ekologistenak. Arazoaren sortzaileak jada ez daude lehen lerroan. Klima aldaketari buruzko eztabaida batera zoaz eta unibertsi-

"Ondorioak ondorio, Kopenhageko ekintzak merezi izan zuen, argi eta garbi erakutsi baikenuen gailurra porrota izan zela. Arriskua zegoen porrota arrakastatzat saltzeko".

tateko irakasle batekin mokoka bukatzen duzu. Non daude Endesa, Iberdrola, eta abarrak?

Zaila da etengabe interes ekonomikoen aurka borrokatzea?

Alde batetik, tarteko institutu eta erakunde andana sortu dute, eta lehen lerrotik desagertzeak asko errazten die bidea. Orain urte batzuk askoz argiago agertzen ziren errudunak. Horregatik, gure estrategiak moldatu eta arazoaren iturburua atzamarra-ekin berriz seinatzera derrigortuta gaude, bestela jai daukagu. Aurpegiarik jarri ezean nekez egiten zaio ezeri kontra. Bestetik, oso azkar eta moldakorrak dira, eta baliabide anitz daukate gure aurka ekiteko. Gugatik esaten da baliabide askoko multinazionala garela, baina munstro horiekin alderatuta hutsaren hurrena gara. Gure urteko sarrerak 6,5 milioi eurokoak dira. Zuk pentsa Garoñako zentral nuklearrak 10 egun soilik behar dituela gure diru-sarrerak gainditzeko edo banku handi bateko zuzendariaren erretiro indemnizazioa 70 milioi eurokoa dela. Horrek argi eta garbi erakusten du gure etsaiak zer zenbakitan mugitzen diren, eta jakina, tontoak ez direnez,

diru hori erabiltzen dute euren burua babes-tu eta guri sinesgarritasuna kentzeko.

Sinesgarritasun arazoak daukazue?

Iritzi publikoa tipula bat bezalakoa da, geruza askokoa. Jende batentzat ez dugu sekula sinesgarritasunik izango, lubakiaren beste aldean daude, eta ez daukate inongo interesik guk sinesgarritasuna izan dezagun. Beste jende batentzat erabat sinesgarriak gara, eta badago konbentzitu beharreko multzo handi bat, ez dagoena ez alde eta ez kontra, baina alde guztietako informazioa jasotzen duena. Eguneroko jardunak, mobilizazio indarrak eta ekintzek ematen digute sinesgarritasuna. Aldaketa garaia dira, eta errealitate berrieta-

ra egokitu behar dugu. Mobilizatzeko moduak aldatu dira, eta jende asko hilerri nuklearra etxe aurrean jarrita baizik ez da mobilizatzen. Horri buelta ematea lortu behar dugu, eta jendea erantzukizun politikoak eskatzera ohitu. Nork eskatu dizkio kontuak Zapaterori Kopenhageko porrota-rengatik? Porrotek kostu politikorik ez duteno, ez du inork urratsik emango.

Gizarte demokratikoetan protesta baketsuetarako espazioa falta dela esan duzu berriki.

Botereak kontrako ahots oro mututzeko joera dauka eta izugarri kostatzen da zure aldarriak entzunaraztea. Kontua ez da espaziorik eza, dauden espazio bakan horiek ixtear daudela baizik. Niretzat demokrazia ez da lau urtean behin bozka ematea soilik. Herritar bezala lau urte horietan nire iritzia plazaratzeko eskubidea daukat. Iritzi hori oso modu desberdinetan adierazi nezake, eta horietako bat da protesta. Legea protesta horiekiko proportzionala ez deno espazio askeak ixten ari gara, eta gune liberrik gabeko gizartea zer da, diktadura ez bada? Ez da ahaztu behar ekintza baketsua gizateriaren ondarea dela. Agian ez du epe motzeko eraginkortasunik baina epe luzera jendearen bihotzak irabazten ditu. Horregatik da gure nortasun zeinuetako bat, eta koherentzia hutsagatik bakarrik, Greenpeace zuzendu nahi duen orok kartzelara joateko prest egon behar du.

Koherentzia hutsagatik bakarrik, zein dira bere burua ekologistatzat daukan orok egunerokoan egin ditzakeen ekintzatxoak?

Mundua aldatzeko kolektiboki egin behar da lan. Ez da nahikoa norberak egin dezakeena, sistemak jasanezingarritasunera baikaramatza beti. Kolektiboki eta modu antolatuan egin behar zaio aurre sistemari. Bai, zuk

"Gure ekintzen helburua ez da sinbolikoa. Aldaketak bultzatu eta eragitea bilatzen dugu"

hondakinak bereizi behar dituzu, baina errauskailua jartzen badizute eta dena bertara badoa alferrik da. Madrilen bizikleta hartzea zure burua arriskuan jartzea da. Horren aurrean heroikoki bizikletan ibiltzen segi dezakezu, edo bestela antolatu, eta hori taldean salatuz presioa egin. Presiorik gabe jai dago, eta presioa ahultzen den unean beti daude interes ekonomikoak zure ahultasunaz baliatzeko prest. Zer gertatu da Donostialdeko errauskailuarekin? 1990. urtean saiatu ziren lehenengoz, geratzea lortu zen, berriz saiatu ziren, berriz geratu zen... Baina lortu arte itzuliko dira. Gure garaipenek iraupen mugatua dute, baina gure porrotak betiko dira.

Ez duzu politikari bat entzungo, alta, ekologiaren aurka hizketan.

Kutsatzaileenekin batera, gure diskurtsoak lapurtu dizkigute, baina horrek ez du esan nahi errealitatean islatzen direnik. Zapaterok anitz aipatzen ditu ingurumena eta klima aldaketa, baina Ingurumen Ministerioa desagerrarazi du eta ez dauka klima aldaketa lehentasun politikotzat. Komunikazioak ekintza politikoak baino indar gehiago dauka, eta bost axola zaie, bien artean amildegi bat egotea. Pentsa, krisi garaietan ingurumenaz ezin dela hitz egin esaten digute.

Mundua aldatu dezakezula uste duzu?

Determinazioa eta jarraitu beharreko norabidea garbi badauzka norbanakoak mundua aldatu dezake. Begira Aminatou Haïdar, begira Nelson Mandela. Euren jarrera eta borrokarekin euren kausa bizi-bizirik mantendu dute. Horrela aldatzen da mundua. Garbi dudana da deus egin gabe ez dela deus aldatzen. Danimarkan preso geundela, garbi ikusten nuen gure ekintzak eragina zuela. Jendea ez mobilizatzeko

GUIKURI

nekazal etxea

Guikuri, 1 • 01138 Murua (Araba)
T 945 464084 / 615782323
guikuri@euskalnet.net
www.guikuri.com

OFF THE RECORD

Zintzo

Zintzoa dirudi Juanek. Antzeman egiten zaio noiz ari den beretik, eta noiz bozeramaile lanetan. Apenas saiatzen den disimulatzen. AHT-ren aurkako borrokan ez ditugula ikusten bota diogunean, “ezin dugu denetan egon, eta gure gudak aukeratzeraz behartuta gaude” eman digu arrapostu, buru-makurka ia. Kopenhagen iritsi ziren lekura iristeko esperantza urria zutela azaldu digu geroago, eta harrituta dabilela ordudanik. 23 urte daramatza Greenpeace-n, bederatzi zuzendaritzan, eta ekintza horregatik soilik hitz egin nahi omen dute denek berarekin. Halakoxea da mundua, halakoxeak gara kazetariak, eta ahaztu egiten zaigu falta dena falta den lekuan nabarmentzen dela gehien.

inertzia dago, baina mugituz gero gauza asko lortu daitezke.

Holako federekin nola ikusten duzu mundua hemendik hogeitaz urtera?

Bi mundu posible ikusten ditut. Lehenbizikoa egungoaren degradazio bat litzateke, baina horri apenas erreparatzen diodan, ez baitakit nora eramango gintuzkeen. Nik aurreikusten dudana munduan egoera baikorragoa da askoz, urteetan zehar aldaketak txertatu dizkiogulako, eta aldaketa horiek eragindako gatazkek jasangarritasun handiago batera eramango gaituztelako. Mundu parekideago batekin amets egitea gustatzen zait. Mundu horretan natura begirunez tratatua izango da, eta gizakia eta bere ingurua-ren artean harreman berria sortuko da. Ira-

garpen baikorregia dela? Baliteke, baina bestela ez nintzateke hemen egongo.

Hogeitaz urte barru ekintzetan parte hartzen ikusiko zaitugu?

Teorian erretiratuta beharko nuke, baina oraingo lege berri hauekin auskalo! Ez, ziur dakit ingurumenaren aldeko lanean jarraituko dudala, beti egin dudana delako, eta bokazioek ez daukatelako erretirorako egunik. Baliteke ordurako Greenpeace-n ez egotea, baina beste arlo eta ikuspegietatik eragiten ahaleginduko naiz. Helmugarik gabeko bidea da gurea, pauso bakoitza eman ahala elementu berriekin topo egiten duzun bidaia apasionantea. Finean, zer kausa hoberik zeure etxea eta zeure lurra defendatzea baino. ■